

Asianro 3959/10.02.02/2021

Salon kaupunki

Yleiskaavallinen ohjelma YKO 2040

Työohjelma 23.3.2022

Yhteystiedot

*Salon kaupunki
Maankäyttöpalvelut
Hornintie 2-4, 24800 Halikko*

*Yleiskaava-arkkitehti
Marjo Saukkonen
puh. 02 778 5100
marjo.saukkonen@salo.fi*

Taustakartat ja paikkatietoaineisto: © Maanmittauslaitos 2019, © Salon kaupunki

Valokuvat: Salon kaupunki

Sisällys

Esipuhe	2
Johdanto	4
Yleiskaavallinen ohjelma 2040 – miksi ja mitä tehdään?.....	5
Työn eteneminen.....	8
1. Tavoitevaihe 2021-2022	8
1.1 Työohjelma	8
1.2 Tavoiteraportti	8
1.2 Tavoitevaiheen vuorovaikutus.....	8
1.3 Tavoitteiden hyväksyminen.....	8
2. Aloitusvaihe 2021-2022	9
2.1 Perustietoraportti.....	9
2.3 Aloitusvaiheen vuorovaikutus.....	9
2.4 Aloitusvaiheen hallinnollinen käsittely.....	9
3. Luonnosvaihe 2022-2023	10
3.1 Rakennemalli.....	10
3.2 Luonnos Salon yleiskaavalliseksi ohjelmaksi 2040.....	10
3.3 Luonnosvaiheen vuorovaikutus	10
3.4 Luonnosvaiheen hallinnollinen käsittely	10
4. Ehdotusvaihe ja hyväksyminen 2024-2025	11
4.1 Ehdotus Salon yleiskaavalliseksi ohjelmaksi 2040	11
4.2 Ehdotusvaiheen vuorovaikutus.....	11
4.3 Vuorovaikutusraportti	11
4.4 Ehdotusvaiheen hallinnollinen käsittely.....	11
4.5 Hyväksyminen alkuvuodesta 2025.....	11
5. Yhteenveto yleiskaavallisen ohjelman vuorovaikutuksesta.....	12
6. Alustava aikataulu	13
7. Tuotettava aineisto	14

Esipuhe

Jo pidemmän aikaa maailmaa on sävyttänyt epävarmuus ja lisääntyvä turvattomuus. Ilmastomuutoksen lisäksi korona dominoi puheenaiheita vielä alkuvuodesta 2022. Sitten Venäjä hyökkäsi Ukrainaan. Maailma on murroksessa, jossa tulevaisuuden suunta muuttuu peruuttamattomasti.

Asiantuntijoiden mukaan Venäjän hyökkäys Ukrainaan on synnyttänyt poikkeustilan, jolla on mittavia taloudellisia vaikutuksia. Sota tulee heijastumaan Suomenkin talouteen. Suomi voi ajautua taantumaa, bensa ja ruoka kallistuvat ja taloutta leimaa valtava epävarmuus. Venäjän hyökkäys vaikuttaa ihmisten arkielämään monella tavalla ja se tuntuu myös tavallisen kuluttajan kukkarossa.

Koronan osalta tiedetään sen vaikutukset talouteen ja yrityksiin. Mm. lentoyhtiöt ja monet yritykset ajautuivat pahoihin vaikeuksiin koronan ja siihen liittyvien rajoitusten vuoksi. Työttömyys on kasvanut koronasta johtuvien rajoitusten ja koronan aiheuttaman taloustaantumien myötä. Joillakin aloilla taas on syntynyt työvoimapulaa, kun esim. osa ravintola-alan ja terveydenhuollon työntekijöistä on haikunut muille aloille. Toisaalta on myös mahdollista, että korona saattaa tarjota mahdollisuuden tuoda takaisin Suomeen niitä työpaikkoja, jotka kustannusten takia aikoinaan siirrettiin toisiin maihin.

On myös pohdittu, miten korona vaikuttaa kaupungistumisbuumiin. Koronavirus on saanut monet muuttamaan suurista kaupungeista turvallisemmiksi koettuihin maaseutumaisiin kuntiin. Väestöpohjaan suhteutettuna eniten muuttovoittoa ovat saaneet useat vapaa-ajan tai matkailun keskittymät sekä suurten kaupunkien kehyskunnat¹⁾. Lisäksi korona on nostanut monipaikkaisen asumisen ihmisten tietoisuuteen ja keskusteluun, vaikka monipaikkaisuus onkin ollut olemassa jo pidemmän aikaa osana miljoonien suomalaisten elämää.

Korona on pakottanut meidät ottamaan myös kauan hehketetun digiloikan. Se, että tapa tehdä työtä on muuttunut ja etätyöstä on tullut uusi normaali, tukee osaltaan muuttoa suurista kaupungeista väljemmille alueille. Korona ja rajoitukset ovat johtaneet myös siihen, että kuluttajat ovat siirtäneet hankintojaan verkkoon. Ecommerce Europan raportin²⁾ mukaan verkkokaupan liikevaihto kasvoi Euroopassa 10 % vuonna 2020. Samaan aikaan, kun tuotteiden myynti on kasvanut ennen näkemättömällä tavalla, rajoitukset ovat ajaneet matkailu-, ravintola- ja tapahtuma-alan ahdinkoon.

Etätyö ja etäpalvelujen käyttö ovat molemmat hyviä keinoja vähentää matkustamista ja sitä kautta liikenteestä aiheutuvia ilmastopäästöjä. Valtioneuvoston COVID19-tiedepaneelin raportin³⁾ mukaan koronakriisin välitön vaikutus on ilmennyt ennen muuta kasvihuonekaasupäästöjen tilapäisenä laskuna. Samalla lähinnä liikenteen aiheuttamien hiukkaspäästöjen väheneminen paransi kaupunkien ilmanlaatua lisäten positiivisia terveysvaikutuksia.

Koronakriisin pidemmän aikavälin vaikutukset ilmastoon ja ympäristöön riippuvat kuitenkin pääosin kriisin kestosta ja mahdollisista politiikkatoimenpiteistä. Työelämäkäytännöt ja kuluttajien valinnat voivat muuttua ilmasto- ja ympäristömyönteisemmäksi. Lisäksi niiden avulla voidaan säilyttää ja vahvistaa eri alueiden elinvoimaa, mikä on ensiarvoisen tärkeää niin Salo-Halikon keskustaajaman kuin myös kaupungin aluekeskusten kannalta katsottuna.

Niin korona kuin Venäjän Ukrainaan kohdistamat sotatoimet ovat lisänneet talouden epävarmuutta. Tapahtumat ovat herättäneet ymmärtämään resilienssin – muutosten sietokyvyn ja joustavuuden – tärkeyden taloudessa ja yritystoiminnassa. Resilienssi on tarpeen myös ilmastomuutoksessa ja siihen varautumisessa. Lisäksi on herätty myös huomaamaan omavaraisuuden tärkeys.

Mielenkiintoista on myös nähdä, miten käy markkinatalouden. Tehdäänkö siitä tulevaisuudessa vielä tehokkaampaa, vai lisätäänkö omavaraisuutta ja resilienssiä? Perinteisesti talouskasvun ja luonnon-suojelun välillä on ollut nollasummapelejä: ympäristöä on haluttu kyllä suojella ja ilmastomuutosta hillitä,

mutta ei, mikäli edellytyksenä on talouskasvusta tinkiminen. Mutta nyt niin korona kuin Venäjän hyökkäys Ukrainaankin on pakottanut maailman hyväksymään, että talous on toissijainen ihmishenkien ja terveyden rinnalla. Vielä pitäisi oivaltaa, että ilmaston ja ympäristön suojelussakin on lopulta kyse samasta asiasta: ihmishenkien suojelusta.

Nähtäväksi jää, miten korona ja meneillään oleva sota maailman megatrendejä muuttaa. Varmaa on, että jälkensä ne jättävät. Toivottavaa olisi, että ne saisivat koko ihmiskunnan miettimään elämänarvojaan ja pohtimaan tulevaisuutta uusin silmin. Myös kaupungin mittakaavassa riittää pohdittavaa, mihin suuntaan kehitystä halutaan ohjata tulevaisuudessa muuttuvien megatrendien ja epävarmuuden keskellä.

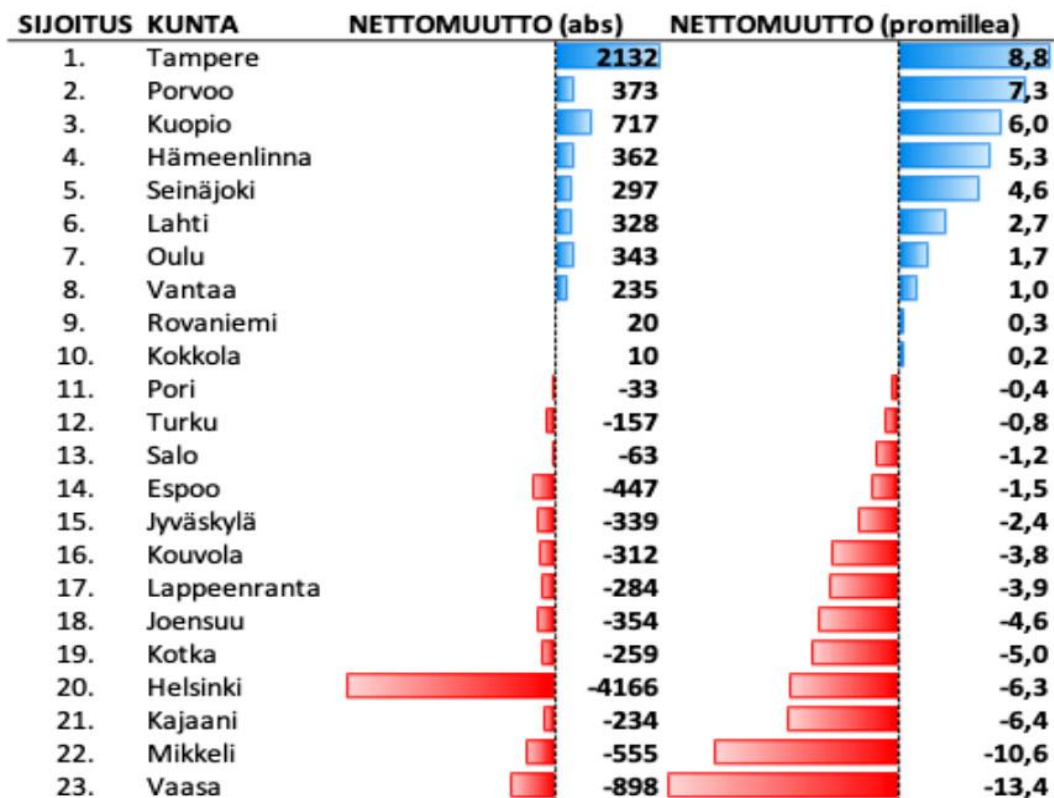
Salossa 23.3.2022

Yleiskaava-arkkitehti Marjo Saukkonen

¹⁾ <https://www.mdi.fi/blogi-mita-on-helsingin-muuttotappioiden-takana/>

²⁾ <https://ecommerce-europe.eu/wp-content/uploads/2021/09/2021-European-E-commerce-Report-LIGHT-VERSION.pdf>

³⁾ https://valtioneuvosto.fi/documents/10616/21411573/VNK_Tiedepaneelin_raportti_200601.pdf

Kuva 1. C23-kaupunkien muuttovetovoima määrällisesti (abs.) ja suhteellisesti (promillea 1000 as. kohden) huhtikuun 2020 ja kesäkuun 2021 välisenä aikana (kaupungit järjestyksessä suhteellisen muuttovetovoiman mukaan). Lähde: <https://www.mdi.fi/blogi-mita-on-helsingin-muuttotappioiden-takana/> (Alkuperäinen lähde: Tilastokeskus, väestömuutosten kuukausitiedot-tietokanta).

Johdanto

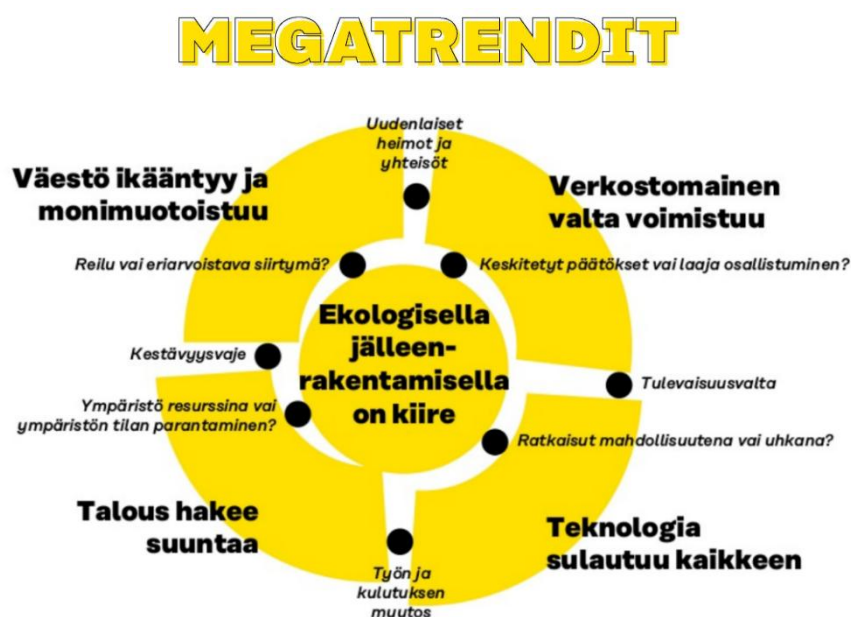
Salossa ollaan aloittamassa koko kaupungin kattavan yleiskaavallisen ohjelman toista kierrosta. Tarkoituksena on määritellä Salon kaupungin maankäytön pitkän aikavälin suuntaviivat tarkemman suunnittelun pohjaksi. Yleiskaavallinen ohjelma on myös tärkeä osa kaupungin strategiatyötä: YKO on strategian kuva.

Salon yleiskaavallinen ohjelma 2040 perustuu olemassa oleviin lähtötietoihin. Mutta se ei vielä riitä: lisäksi tarvitaan kykyä visioida tulevaa. Työssä on hyödyllistä, jopa välttämätöntä tunnistaa ja huomioida laajempia trendejä ja ilmiöitä, jotka vaikuttavat tulevaisuuteen – tai pikemminkin tulevaisuusiin, koska tulevaisuus sisältää erilaisia mahdollisuuksia, vaihtoehtoisia tulevaisuuksia. Näistä tulevaisuuksista muodostetaan erilaisia skenaarioita ja rakennemalleja. Lopulta tulevaisuuden ennakointi edellyttää myös arvottamista, minkä pohjalta valitaan lopulta vaihtoehto eli rakennemalli.

Yleiskaavallisen ohjelman tavoitevuosi on 2040. Tavoitteena on, että jatkossa ohjelma tarkistetaan valtuustokausittain. Ohjelmatyön toinen kierros on aloitettu keväällä 2021. Ohjelmatyön on tarkoitus päättyä vuoden 2025 alkupuolella siihen, kun kaupunginvaltuusto hyväksyy ohjelman, minkä jälkeen aloitetaan jo seuraavan kierroksen suunnittelu.

Yleiskaavallisen ohjelman 2040 ensimmäinen työvaiheeseen kuuluu tämän käsissänne olevan työohjelman laatiminen ja hyväksyminen. Työohjelma on suunnitelma siitä, miten työn on tarkoitus edetä. Siinä kuvataan ohjelmatyöhön sisältyvät neljä vaihetta: tavoitevaihe, aloitusvaihe, luonnosvaihe ja ehdotusvaihe, johon sisältyy viides eli hyväksymisvaihe. Lisäksi työohjelma sisältää alustavan aikataulun sekä yleispiirteisen kuvauksen vuorovaikutuksen ja osallistumisen järjestämisestä.

Työohjelman liitteeksi on laadittu lähtötietoselvitys, johon on kerätty alustavasti tietoa nykytilanteesta, olemassa olevista selvityksistä ja selvitystarpeista. Lähtötietoselvityksessä kuvataan myös yleiskaavalliseen ohjelmatyöhön kiinteästi liittyvää vaikutusten arviointia sekä syvennetään suunnitelmaa vuorovaikutuksen ja osallistumisen järjestämisestä.

Kuva 2. Megatrendit 2020, Sitra (<https://www.sitra.fi/aiheet/megatrendit/#mista-on-kyse>).

Yleiskaavallinen ohjelma 2040 – miksi ja mitä tehdään?

Minkälaisessa kaupungissa haluaisit asua 30 vuoden päästä? Miten ihmisten arki mahtaa silloin sujua? Eletäänkö 30 vuoden kuluttua kestävästi ja voivatko asukkaat hyvin? Entä minkälaista elämää lapsesi ja lapsenlapsesi mahtavat elää? Mihin suuntaan toivoisit Salon kehittyvän? Muun muassa näihin kysymyksiin etsitään yhdessä vastauksia Salon yleiskaavallisessa ohjelmassa. Yleiskaavallinen ohjelmatyö toimii keskustelufoorumina kaupungin tulevaisuudesta. Ohjelmatyötä tehdään aktiivisessa vuorovaikutuksessa asukkaiden ja sidosryhmien kanssa. Tarkoituksena on, että jokaisella on mahdollisuus osallistua oman kaupungin kehittämiseen.

Salossa tehdään valtuustokausittain päivittyvää, koko kaupungin kattavaa yleiskaavallista ohjelmaa (YKO). Ohjelman tavoitevuosi on 2040, mutta sen vaikutukset ulottuvat paljon pidemmälle. Jatkossa ohjelmatyö päivittyy ajankohtaisten aiheiden osalta neljän vuoden sykleissä siten, että yleiskaavallinen ohjelma tarkistetaan valtuustokausittain, mikä mahdollistaa riittävän nopean reagoinnin ja varautumisen muuttuviin trendeihin ja ilmiöihin maankäytön suunnittelussa.

Valtuustokausittain päivittyvä ohjelmatyö antaa ajantasaisen kokonaiskuvan kaupungin strategiasta maankäytön kehityksestä. YKO konkretisoi strategiaa ja edesauttaa sen jalkauttamista. Se terävöittää strategian kärkiä erityisesti maankäytön osalta. YKO edesauttaa hahmottamaan fyysisen kokonaisuuden lisäksi ajallista ulottuvuutta ja varautumaan siten tulevaan.

Ohjelmatyön keskeisenä tavoitteena on avoimuus ja laajat osallistumismahdollisuudet. Mahdollisimman läpinäkyvän ohjelmatyön lisäksi jokainen voi osallistua kaupungin kehittämiseen. Yhdessä tekeminen ja se, että paikallinen ääni saadaan kuuluviin, edistää yhteishengen syntymistä ja vahvistaa salolaista identiteettiä. Sen myötä käsitys oman alueen tärkeydestä osana kokonaisuutta kasvaa.

YKO ja siihen liittyvät laajat osallistumismahdollisuudet edistävät myös alueiden välistä yhdenvertaisuutta. YKO mahdollistaa kaupungin suunnittelun toimivaksi kokonaisuudeksi huomioiden eri alueiden tarpeet, vahvuudet ja ominaispiirteet. Kokonaissuunnitelma varmistaa, että kaikki osa-alueet ja niiden ominaispiirteet tulevat huomioiduksi: kaupunki on osiensa summa.

YKO sujuvoittaa tarkempaa suunnittelua tuottamalla lähtötietoa ja kokonaissuunnitelman tarkemman suunnittelun pohjaksi. Kokonaiskuvan pohjalta tarkempi suunnittelu ja hankkeet voidaan ajoittaa ja kohdistaa oikein. Kokonaissuunnitelma edistää tarkempaa suunnittelua, kun YKO antaa käsityksen laajemmasta kokonaisuudesta, johon tarkempi suunnitelma sisältyy. Suunnittelu onkin kuin palapelin rakentamista, jossa palojen on sovittava toisiinsa, jotta ne muodostavat toimivan kokonaisuuden. YKO toteuttaa osaltaan MRL:n kaavahierarkiaa.

Salon yleiskaavallisen ohjelman 2040 laatiminen on aloitettu vuonna 2021 työohjelman ja lähtökoh-taselvityksen laatimisella. Vuoden 2022 aikana on tarkoitus asettaa tavoitteet ja jatkaa perustietojen päivitystyötä. Luonnosvaihe ajoittuu vuosille 2022-2023, jota seuraa yleiskaavallisen ohjelmaeh-dotuksen laadinta 2024. Aikataulutavoitteena on, että YKO hyväksytään vuoden 2024 lopussa.

Ohjelmatyön neljän vuoden kierroksen aikana järjestetään useita mahdollisuuksia osallistua suunnitteluun, kuten esimerkiksi seminaareja, asukastilaisuuksia, työpajoja ja kyselyitä.

Ohjelmassa tarkastellaan toimintojen ja alueiden yhteensovittamista sekä niiden tarkoitusta ja merkitystä kuntarakenteessa. Tarkastelun kohteena ovat mm. seuraavat aihepiirit:

- taajama- ja kyläverkosto, huomioiden aluekeskusten vahvuudet ja niiden merkitys
- väestötavoitteet osa-alueittain

- seudullinen asema
- haja-asutus ja sen vyöhykkeet
- liikenneverkko ja sen kehitystarpeet
- maa- ja metsätalouselinkeinojen kehittäminen
- suunnittelutarvealueitten määrittely rakennusjärjestystä varten
- rantarakentamisen ohjaamisen periaatteet
- yleiskaavoitustarpeiden ja -alueiden määrittely
- asemakaavoitettavat taajamat ja niiden aluetarpeet
- virkistysalueverkosto ja virkistysalueiden pääreitit
- joukkoliikenne, kävely ja pyöräily
- suojelualuetarkastelu maakuntakaavan pohjalta

Yleiskaavallisen ohjelman laatimista ohjaa maakuntakaava, joka välittää valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet kuntakaavoitukseen. Yhtenä keskeisenä lähtökohtana YKO:ssa on luoda edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen. Työssä huomioidaan väestön muutostekijät, ympäristö, elinkeinopoliittika ja kunnan taloudelliset resurssit maankäytön kehittämisessä. Ilmastomuutoksen osalta lähtökohtana on hallituksen asettama tavoite, että Suomi on hiilineutraali vuonna 2035 ja hiilinegatiivinen nopeasti sen jälkeen. Hallitusohjelmassa todetaan, että ilmastomuutos, luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen ja luonnonvarojen ylikulutus ovat ihmiskunnan vakavimpia ongelmia.

YKO:n tavoitteena on tuottaa kaupungin maankäytön rakennemalli. Lisäksi tarkoituksena on laatia yleiskaavoitusohjelma tuleville vuosille sekä yleistavoitteet maankäytön muulle ohjaamiselle ja tarkemmalle suunnittelulle. Rakennemalli tulee osaltaan ohjaamaan myös kunnan maapolitiikkaa.

Yleiskaavallisen ohjelman valmistelussa noudatetaan yleiskaavan laadintamenettelyä. Ohjelmaa ei laadita oikeusvaikutteisena (MRL 45 §) sen sisällön yleispiirteisyyden takia. Näin ollen ohjelmalla ei ole maankäyttö- ja rakennuslaissa tarkoitettuja oikeusvaikutuksia, mutta suunnitelmaa koskee kuitenkin se, mitä maankäyttö- ja rakennuslain 99 §:n 3 momentissa säädetään lunastamisesta.

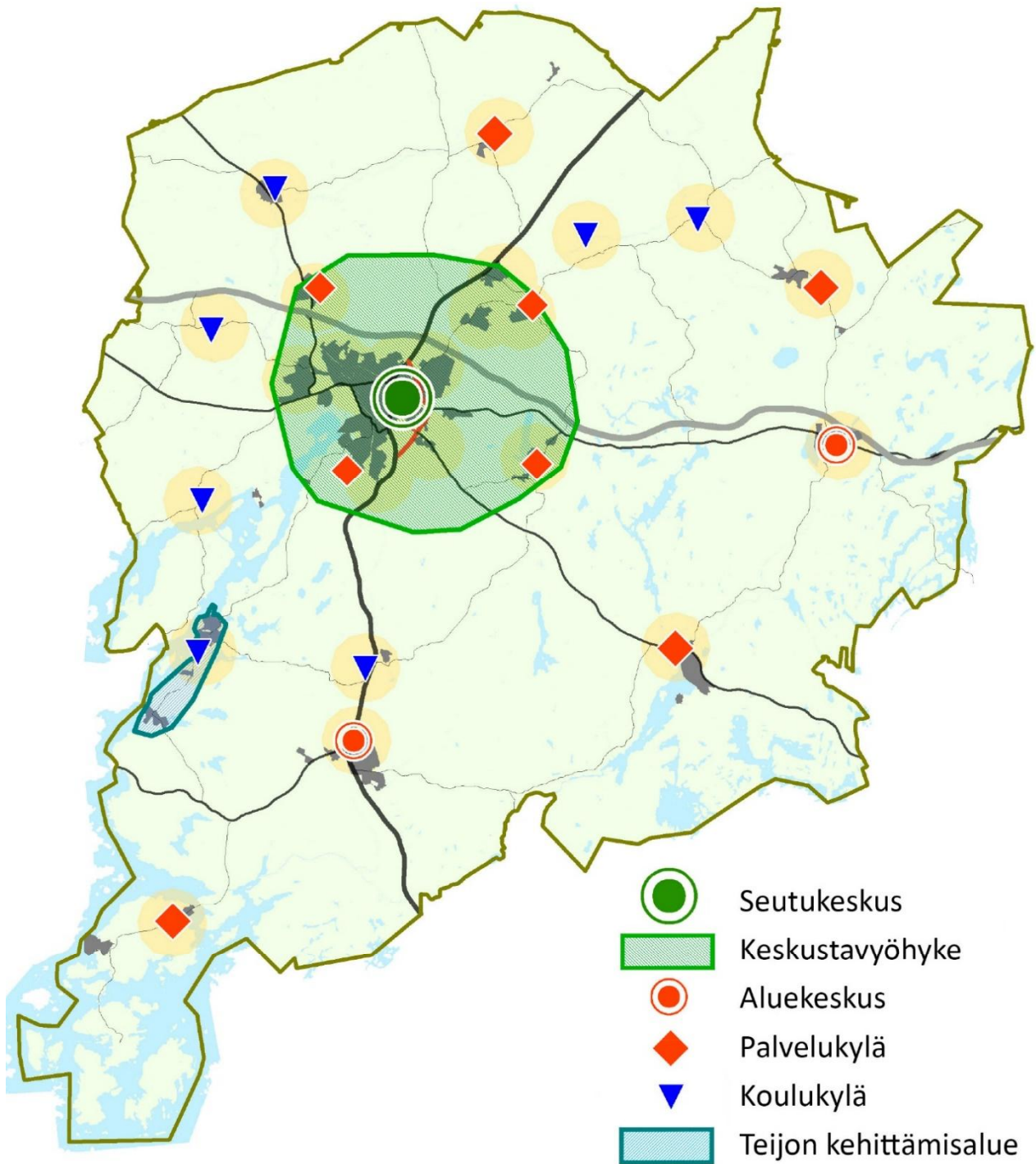
MRL 99 § 3 mom.

Asianomainen ministeriö voi lisäksi myöntää kunnalle luvan lunastaa alueen, joka on yleiskaavassa osoitettu liikenneväyläksi, asuntorakentamiseen tai siihen liittyvään yhdyskuntarakentamiseen ja jota tarvitaan kunnan suunnitelmanmukaiseen yhdyskuntakehitykseen, sekä alueen, joka on tarkoitettu kunnan tai kuntayhtymän laitokselle tai muihin näiden tarpeisiin. Asuntorakentamiseen tai siihen liittyvään yhdyskuntarakentamiseen lunastettavaan alueeseen voi sisältyä myös virkistys- ja suojelualuetta.

YKO tullaan laatimaan tiiviissä yhteistyössä kaupunkilaisten, viranomaisten, päättäjien sekä yritysten ja yhdistysten kanssa. Osallisia ovat kaikki ne, joiden oloihin tai etuihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa. Heitä ovat mm. alueen maanomistajat, yritykset, asukkaat ja muut ympäristön käyttäjät. Viranomaiset ja yhteisöt ovat osallisia niiltä osin kuin ohjelmatyö koskee niiden toimialaa. Koska yleiskaavallisella ohjelmalla on vaikutuksia yli kuntarajojen, myös naapurikunnat ovat osallisia. On tärkeää, että poliittiset päättäjät osallistuvat ja sitoutuvat ohjelmatyöhön.

Ohjelmatyön etenemistä valvoo maapoliittinen ja yleiskaavallinen työryhmä, joka koostuu kaupungin virkamies- ja päättäjäjäsensistä. Ohjelman hyväksyy lopulta kaupunginvaltuusto.

Maankäytön rakennemalli 2030
Keskusverkko

Kuva 3. Yleiskaavallisen ohjelman edellisellä kierroksella (2009-2012) laadittu maankäytön rakennemalli 2030.

Työn eteneminen

1. Tavoitevaihe 2021-2022

1.1 Työohjelma

Ohjelmatyön ensimmäisenä tehtävänä on laatia työohjelma, joka on suunnitelma siitä, miten ohjelmatyö etenee. Työohjelman liitteeksi laaditaan lähtötietoselvitys, joka sisältää tietoa nykytilanteesta, olemassa olevista lähtötiedoista ja selvitystarpeista. Lähtötietoselvityksessä kerrotaan myös ohjelmatyöhön liittyvästä vaikutusten arvioinnista sekä vuorovaikutuksen järjestämisestä.

Tavoitteena on, että työohjelma hyväksyttäisiin maaliskuussa 2022.

1.2 Tavoiteraportti

Työohjelman jälkeen vuorossa on tavoitteiden asettaminen yleiskaavalliselle ohjelmalle 2040 ja itse ohjelmatyölle. Tavoitteiden laadinta alkaa alkuvuodesta 2022. Työn tulokset kootaan tavoiteraporttiin.

Keskeisinä lähtökohtina tavoitetyössä ovat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, Varsinais-Suomen maakuntakaava ja Salon kaupungin strategia. Osa tavoitteista pohjautuu eri sopimuksiin, suunnitelmiin ja ohjelmiin. Merkittävimpiä suunnitelmia ovat suuret väylähankkeet ja erilaiset kehittämishankkeet. Huomioitavia ohjelmia ovat mm. asuntopoliittinen ohjelma sekä ilmasto- ja ympäristöohjelma.

Tavoitteita voidaan täydentää ja täsmentää työn edetessä aina luonnosvaiheen loppuun asti.

1.2 Tavoitevaiheen vuorovaikutus

Tavoitevaiheessa järjestetään tavoiteseminaari viranomaistahoille ja päättäjille sekä tavoitetyöpajoja asukkaille ja muille osallisille. Tavoiteseminaareissa ja työpajoissa esitellään työohjelma ja tärkeimmät lähtökohdat työille.

Tavoiteseminaarien ja -työpajojen keskeisenä tarkoituksena on löytää yhteinen näkemys Salon kaupungin tavoitetilasta vuonna 2040 ja määritellä sen pohjalta, mitkä ovat yleiskaavallisen ohjelman keskeiset tavoitteet. Lisäksi seminaareissa sekä työpajoissa, joita järjestetään keskustajaamassa ja aluekeskuksissa, kerätään lähtötietoja, tarkennetaan alueellisia ja paikallisia tavoitteita sekä verkostoidutaan ja luodaan vuorovaikutuskanavia.

1.3 Tavoitteiden hyväksyminen

Työohjelma

Kaupunkikehityslautakunta hyväksyy työohjelman maaliskuussa 2022. Päätös saatetaan tiedoksi kaupunginhallitukselle.

Tavoiteraportti

Alustavan aikataulun mukaan tavoiteraportti valmistuu siten, että se voitaisiin hyväksyä syyskuussa 2022. Kaupunkikehityslautakunta käsittelee tavoiteraportin, jonka jälkeen kaupunginhallitus esittää tavoitteiden hyväksymistä kaupunginvaltuustolle.

2. Aloitusvaihe 2021-2022

2.1 Perustietoraportti

Aloitusvaiheen yhtenä keskeisenä tehtävänä on koota ja päivittää perustiedot, jotka ovat yleiskaavallisen ohjelman laatimisen pohjana. Perustietoja ovat ohjelmatyöhön liittyvät ja sitä ohjaavat muut suunnitelmat ja päätöksenteko sekä maankäytön suunnittelun pohjaksi tarvittavat lähtötiedot seuraavista teemoista:

- maankäyttö ja maankäytön suunnittelu
- liikenne
- ympäristö ja ilmasto
- luonto, kulttuuriperintö, maisema
- väestötiedot ja väestöennusteet
- elinkeinot ja työ
- asuminen ja palvelut
- tekninen huolto
- virkistysalueet ja matkailu

Perustietojen kokoaminen ja päivitystyö aloitetaan vuoden 2021 puolella lähtötietoselvityksen laadinnan yhteydessä. Perustietoraportin laadinnassa hyödynnetään olemassa olevia tietoja ja tehtyjä selvityksiä. Tarvittaessa tehdään lisäselvityksiä niiltä osin kuin se on ohjelmatyön, sen tarkkuuden ja mittakaavan kannalta oleellista ja perusteltua.

Perustietoraportin arvioidaan valmistuvan vuoden 2023 alkupuolella. Sen jälkeen perustietoja voidaan edelleen päivittää perustelluin osin. Yleiskaavallisen ohjelmatyön luonteen ja suunnitteluprosessin etenemisen kannalta on kuitenkin tarkoituksenmukaista, että perustietojen päivittäminen päättyy luonnosvaiheen lopussa.

2.3 Aloitusvaiheen vuorovaikutus

Tavoitevaiheessa aloitettu työpajatyöskentely jatkuu keskustajaamassa ja aluekeskuksissa. Aloitusvaiheen asukastilaisuuksissa ja kyläilloissa esitellään tavoiteraportti sekä kerätään lähtötietoa ja ajatuksia rakennemallivaihtoehtojen laatimista ja ohjelmatyötä varten.

Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu järjestetään, kun tavoiteraportti on hyväksytty.

2.4 Aloitusvaiheen hallinnollinen käsittely

Perustietoraportti

Kaupunkikehityslautakunta käsittelee perustietoraportin, minkä jälkeen kaupunginhallitus hyväksyy perustietoraportin alustavan aikataulun mukaan helmikuussa 2023 ja saattaa sen tiedoksi kaupunginvaltuustolle.

3. Luonnosvaihe 2022-2023

3.1 Rakennemalli

Luonnosvaiheen ensimmäisenä tehtävänä on laatia tavoitteiden ja lähtötietojen pohjalta 2-3 rakennemallivaihtoehtoa. Kustakin rakennemallista laaditaan karttaesitys ja lyhyt kuvaus. Rakennemallivaihtoehdot laitetaan nähtäville touko-kesäkuussa 2023.

Rakennemallivaihtoehtojen laadinnan ja nähtävilläolon aikana saadun palautteen perusteella valitaan ja viimeistellään yksi rakennemalli jatkosuunnittelun lähtökohdaksi. Tavoitteena on, että valittu rakennemalli hyväksyttäisiin syyskuussa 2023.

3.2 Luonnos Salon yleiskaavalliseksi ohjelmaksi 2040

Luonnosta Salon yleiskaavalliseksi ohjelmaksi aletaan valmistella rakennemallityön ohessa jo keväällä 2023. Yleiskaavallinen ohjelmaluonnos valmistuu alustavan aikataulun mukaan vuoden 2024 alkupuolella, minkä jälkeen se laitetaan nähtäville.

Yleiskaavallinen ohjelmaluonnos käsittää valitun rakennemallin pohjalta laaditun kartta- ja selostusluonnoksen, johon sisältyy myös alustava vaikutusarviointi.

3.3 Luonnosvaiheen vuorovaikutus

Rakennemallien nähtävilläoloaikana touko-kesäkuussa 2023 voi antaa palautetta ja osallistua kyselyyn, jonka tuloksia hyödynnetään jatkosuunnittelun pohjaksi valittavan rakennemallin valinnassa ja viimeistelyssä.

Yleiskaavallisen ohjelmaluonnoksen laadinnan yhteydessä suunnittelu jalkautuu alueille: aluekeskuksissa erikseen ilmoitettavissa paikoissa järjestetään suunnittelupäiviä, YKO-klinikoita, jolloin kuka tahansa voi tulla tutustumaan ja osallistumaan yleiskaavallisen ohjelmaluonnoksen laadintaan.

Ohjelmaluonnoksen ollessa nähtävillä maaliskuussa 2024 järjestetään luonnosseminaari ja yleisötilaisuuksia, joissa esitellään luonnosta. Osallisilla on mahdollisuus antaa mielipiteitä luonnoksen nähtävilläoloaikana. Viranomaisilta pyydetään lausunnot.

Luonnosvaiheessa järjestetään tarvittaessa työneuvotteluja eri tahojen kanssa.

3.4 Luonnosvaiheen hallinnollinen käsittely

Rakennemalli

Kaupunkikehityslautakunta esittää kaupunginhallitukselle, että asettaisi rakennemallivaihtoehdot nähtäville touko-kesäkuussa 2023.

Kun jatkosuunnittelun pohjaksi valittu rakennemalli on valmistunut, se käsitellään kaupunkikehityslautakunnassa alkusyksystä 2023. Sen jälkeen kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle valitun rakennemallin hyväksymistä.

Yleiskaavallinen ohjelmaluonnos

Kaupunginhallitus asettaa yleiskaavallisen ohjelmaluonnoksen aineistoineen nähtäville keväällä 2024 kaupunkikehityslautakunnan esityksestä.

4. Ehdotusvaihe ja hyväksyminen 2024-2025

4.1 Ehdotus Salon yleiskaavalliseksi ohjelmaksi 2040

Ohjelmaluonnoksesta saadun palautteen perusteella laaditaan ehdotus yleiskaavalliseksi ohjelmaksi. Alustavan aikataulun mukaan kaupunginhallitus asettaa ohjelmaehdotuksen nähtäville syksyllä 2024.

Nähtävilläoloaikana saadun palautteen perusteella ohjelmaehdotukseen tehdään tarvittavat muutokset. Ohjelmaehdotus valmistuu hyväksymiskäsittelyyn vuoden 2024 lopussa.

4.2 Ehdotusvaiheen vuorovaikutus

Luonnosvaiheessa aloitettuja suunnittelupäiviä eli YKO-klinikoita jatketaan keskustaja-massa ja aluekeskuksissa kevään ja alkukesän 2024 aikana. Lisäksi osallisilla on mahdollisuus antaa muistutuksia ja viranomaisilta pyydetään lausunnot yleiskaavallisen ohjelmaehdotuksen ollessa nähtävillä syksyllä 2024.

Ehdotusvaiheen viranomaisneuvottelu järjestetään, kun ehdotuksesta saatuihin muistutuksiin ja lausuntoihin on laadittu perustellut vastineet.

4.3 Vuorovaikutusraportti

Vuorovaikutusraportti on kuvaus ohjelmatyön aikana tapahtuneesta vuorovaikutuksesta. Siihen kootaan kaikki ohjelmatyön nähtävilläoloaikoina saadut kirjalliset palautteet ja lausunnot sekä niihin laaditut perustellut vastineet. Raporttiin kootaan myös kaikki viranomaisneuvottelumuistiot ja tiedot järjestetyistä yleisötilaisuuksista, seminaareista ja muista osallistamiseen liittyvistä tapahtumista.

Vuorovaikutusraportti tehdään kahdessa vaiheessa. Ensimmäisessä vaiheessa laaditaan luonnosvaiheen vuorovaikutusraportti, jossa kuvataan ehdotusvaiheen alkuun mennessä tapahtunut vuorovaikutus. Siihen sisältyy luonnoksen nähtävilläoloaikana saadut palautteet ja niihin laaditut perustellut vastineet. Toisessa vaiheessa vuorovaikutusraporttiin lisätään ehdotusvaiheen vuorovaikutus.

4.4 Ehdotusvaiheen hallinnollinen käsittely

Kaupunginhallitus asettaa ohjelmaehdotuksen aineistoineen nähtäville syksyllä 2024 kaupunkikehityslautakunnan esityksestä ja pyytää lausunnot viranomaisilta.

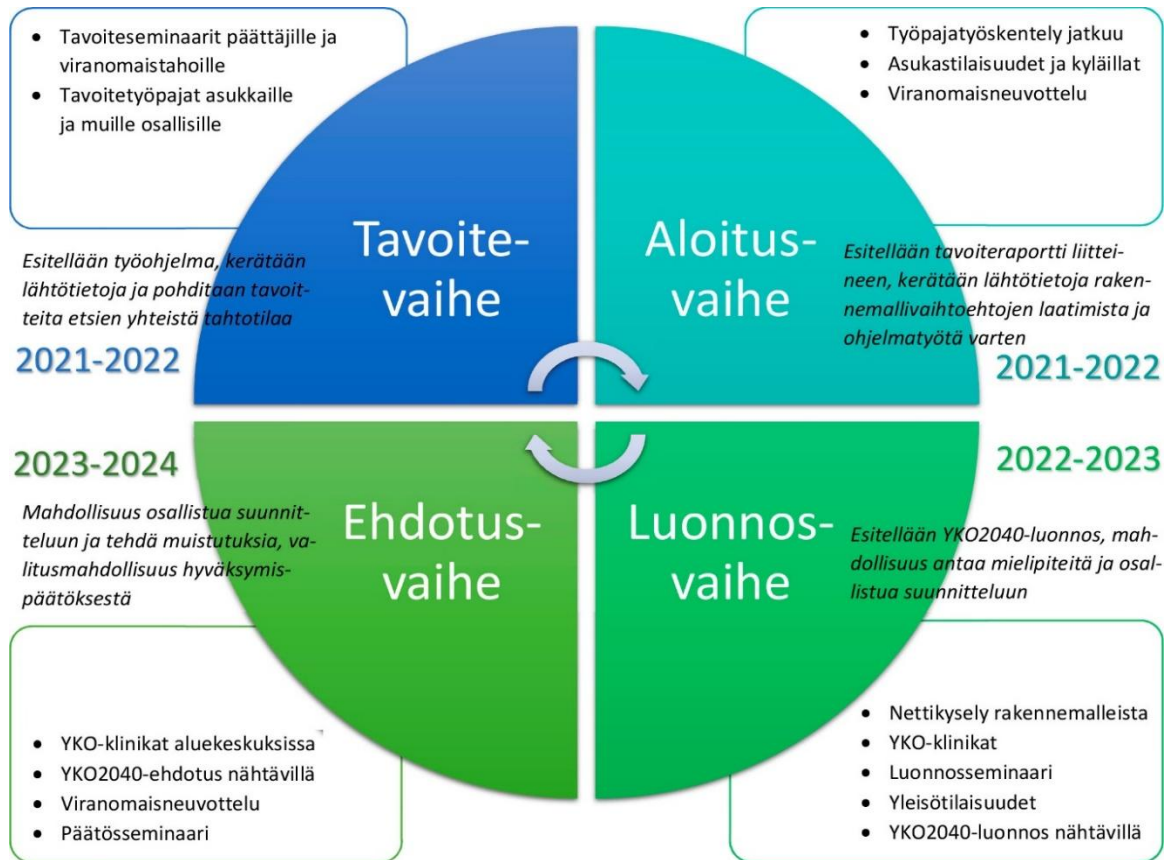
Nähtävilläolon päätyttyä laaditaan vastineet saatuihin muistutuksiin ja lausuntoihin, viimeistellään vuorovaikutusraportti ja tehdään tarvittavat muutokset ja tarkistukset ohjelmaehdotukseen.

4.5 Hyväksyminen alkuvuodesta 2025

Kaupunkikehityslautakunnan käsittelyn jälkeen kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle yleiskaavallisen ohjelmaehdotuksen hyväksymistä.

Aikataulullisena tavoitteena on, että ohjelmatyö saadaan päätökseen ehdotuksen hyväksymisen myötä tammi-helmikuussa 2025. Mikäli hyväksymispäätöksestä ei valiteta, se saa lainvoiman 30 vuorokautta kestävästä valitusajan päätyttyä.

5. Yhteenveto yleiskaavallisen ohjelman vuorovaikutuksesta

Kuva 4. Kaavio vuorovaikutuksen järjestämisestä yleiskaavallisen ohjelmatyön aikana.

OHJAUSRYHMÄTYÖSKENTELY OHJELMATYÖN AIKANA

TAVOITEVAIHE

- 11/2021 Työohjelman 1. käsittely
1/2022 Työohjelman 2. käsittely ▶ LTK
3/2022 Tavoitteet
8/2022 Tavoiteraportti ▶ LTK ▶ KH ▶ KV

ALOITUSVAIHE

- 1/2024 Perustietoraportti ▶ LTK ▶ KH

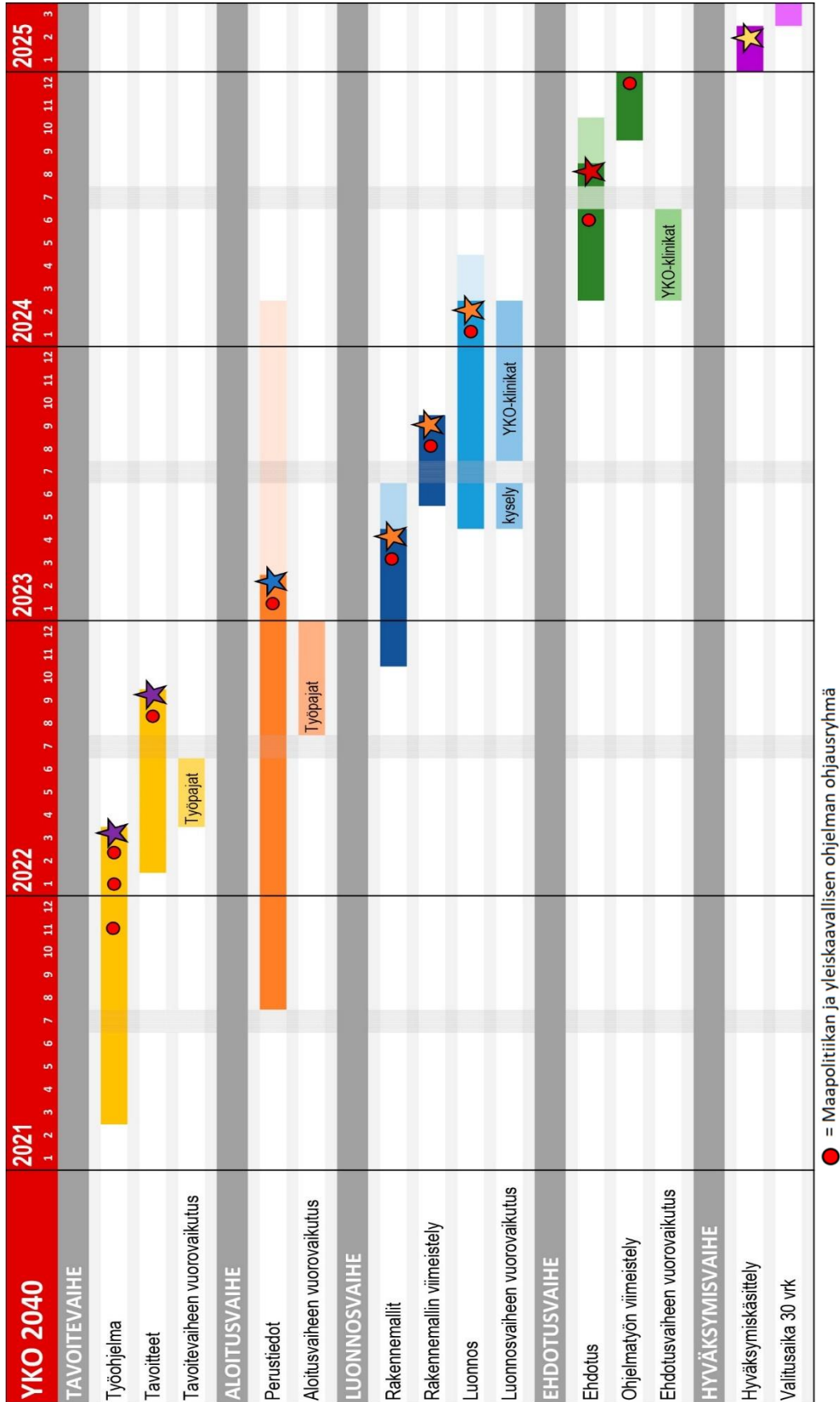
LUONNOSVAIHE

- 3/2023 Rakennemallivaihtoehdot ▶ LTK ▶ KH
8/2023 Viimeistely rakennemalli ▶ LTK ▶ KH ▶ KV
1/2024 YKO2040-luonnos ▶ LTK ▶ KH

EHDOTUSVAIHE

- 6/2024 YKO2040-ehdotusluonnos ▶ LTK ▶ KH
12/2024 YKO2040-ehdotus ▶ LTK ▶ KH ▶ KV

6. Alustava aikataulu

Kuva 5. Salo yleiskaavallinen ohjelma 2040, alustava aikataulu.

7. Tuotettava aineisto

Tuloste	Hallinnollinen käsittely	Huomioita
TAVOITEVAIHE 2021-2022		
Työohjelma	LTK	tiedoksi KH:lle
Tavoiteraportti	LTK + KH + KV	KV hyväksyy tavoitteet
<i>Vuorovaikutusraporttiin</i>		<i>tavoiteseminaarit + tavoitetyöpajat alueilla</i>
ALOITUSVAIHE 2021-2022		
Perustietoraportti	LTK + KH	tiedoksi KV:lle
<i>Vuorovaikutusraporttiin</i>		<i>asukastilaisuudet + kyläillat</i>
LUONNOSVAIHE 2022-2023		
Rekennemallivaihtoehdot ja kuvaukset	LTK + KH	KH asettaa nähtäville
Valittu rakennemalli ja sen kuvaus	LTK + KH + KV	KV valitsee lopullisen rakennemallin
YKO-luonnos (selostus, kartta ym. liitteet)	LTK + KH	KH asettaa nähtäville
<i>Vuorovaikutusraportti 1.0</i>		<i>osa kaavaluonnosaineistoa</i>
EHDOTUSVAIHE 2023-2024		
YKO-ehdotus (selostus, kartta ym. liitteet)	LTK + KH	KH asettaa nähtäville
YKO (selostus, kartta ym. liitteet)	KH + KV	KV hyväksyy yleiskaavallisen ohjelma
<i>Vuorovaikutusraportti 2.0</i>		<i>osa kaavaehdotusaineistoa</i>
HYVÄKSYMISVAIHE 2024		
YKO (selostus, kartta ym. liitteet)	LTK + KH + KV	KV hyväksyy yleiskaavallisen ohjelman
Vuorovaikutusraportti 3.0		osa kaava-aineistoa

Kuva 6. Yhteenveto ohjelmatyöhön liittyvistä hallinnollisista käsittelyistä ja ohjelmatyön aikana tuotettavista aineistoista. Sinisellä on korostettu lopulliset arkistoitavat aineistot.